

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR
DOKTORI (Ph.D.) DISSZERTÁCIÓ TÉZISEI

DÉVÉNY ÁGNES

AZ IDEGEN NYELVI KÖZVETÍTÉS FELADAT
HELYE, SZEREPE A KRITÉRIUMFÜGGŐ
NYELVVIZSGÁN

NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORISKOLA
„NEVELÉSTUDOMÁNYI KUTATÁSOK” PROGRAM

Témavezető: Dr. Vámos Ágnes CSc., habilit. egyetemi docens

Bíráló bizottság:

Elnök: Dr. Nádasi Mária DSc., egyetem tanár
Bírák: Dr. Árkai Zoltán CSc., egyetemi docens
Dr. Rébák-Nagy Gábor PhD, egyetemi docens
Titkár: Dr. Rápos Nóra PhD, adjunktus
Tagok: Dr. Pósz Zoltán habilit. egyetemi docens
Dr. Elharm Bea PhD., tud. főmunkatárs
Dr. Lehar Sándor PhD., adjunktus

16. Készítők és közlekedők: „Mit mérünk a nyelvvizsgán? Iskolai vizsgafeladatok – a nyelvvizsga szempontjából értékelhetők-e?” (Társelődök: Szoke Andrea és Tamásfalusi Zoltán). *II. Szabványi Szimpózium, Képzési és Továbbképzési Szakmai Fórum, 2005.*
17. Hogyan tudjuk, mit érdemes tanulni és tanulniunk? – A szakségilegképzés fontossága a korszerű oktatásban. (Társelődök: Szoke Andrea). *II. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2006.*
18. Szakmai nyelvháznál – egy szakségilegképzés tanulságai. (Társelődök: Szoke Andrea). *XVI. Magyar Akadémiai Nyelvtudományi Konferencia, Gödöllő, 2006.*
19. Milyen nyelvháznál vár el a munkaadó a munkavállalót? – egy szakségilegképzés tanulságai. (Társelődök: Szoke Andrea). *BGF Tudomány Napja, Tudomány Konferencia, Budapest, 2006.*
20. Enjoyment and/or usefulness: A needs analysis questionnaire survey at Budapest Business School. (Társelődök: Loch Agnes). *16th IATEFL-Hungary Conference, Esztergom, 2006.*
21. Az érem két oldala (?) - Felkészülés az írásbeli követelés vizsgafeladatok tanár és a diák szemmel. *III. Szaknyelvtudományi Szimpózium, Pécs, 2007.*
22. A sikeres nyelvvizsgán való felkészítés stratégiái – egy longitudinális vizsgálat tanulságai. *III. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2007.*
23. Felkészülés az idegen nyelvi követelés vizsgafeladatok – egy longitudinális vizsgálat tanulságai. *XVI. Magyar Akadémiai Nyelvtudományi Konferencia, Gödöllő, 2007.*
24. Hogyan készítsük fel a diákokat a kétnyelvi vizsgafeladatokra? *BGF Magyar Tudomány Napja, Tudomány Konferencia, Budapest, 2007.*
25. Professional language usage – the results of an employees' needs analysis. (Társelődök: Szoke Andrea). *ECONOMIC THEORY AND PRACTICE – TODAY AND TOMORROW II. Faculty of Economics of Matej Bel University, Banská Bystrica, 2007.*
26. Employers' Expectations in Professional Language Usage. *17th IATEFL-Hungary Conference, Budapest, 2007.*

Tartalomjegyzék

1. A téma háttere, a probléma felvetése.....	5
2. A kutatás célja, háttere, kutatási módszerek.....	7
3. A kutatás eredménye.....	11
4. Következtetések és ajánlások.....	14
5. A tézisben felhasznált szakirodalom.....	17
6. A szerző publikációi az értekezési témakörében.....	18
7. A szerző konferenciákon tartott előadásai az értekezési témakörében.....	21

2. A szervező konferencián tartott előadásai az értékezés témakörében

1. Az idegen nyelvi tesztelés elméleti kérdései. *II. Szaknyelvtudományi Szimpózium, Debrecen, 2002.*
2. Az íráskészség feladatfelvetései, megvalósulása a felsőoktatási hallgatók körében. (Társelölő: Jármai Erzsébet, Tóth Éva) *III. Szaknyelvtudományi Szimpózium, Budapest, 2003.*
3. Az idegen nyelvi követelés és más szabványok kapcsolata a nyelvvizsgán. *III. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2003.*
4. Az eredményesség növelésének lehetőségei a graduális nyelvvizsga produktív írásfeladataiban. (Társelölő: Jármai Erzsébet – Tóth Éva) *III. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2003.*
5. A produktív írásfeladatok jelentősége a szakszervezeti vizsgátnál való felkészülésben. (Társelölő: Jármai Erzsébet, Tóth Éva) *XVII. Magyar Akadémiai Nyelvtudományi Konferencia, Győr, 2003.*
6. A szóbeli vizsgafeladatok értékelése a vizsgázók szempontjából (Vizsgafeladatok vagy valódi munkakészség?) *I. Szaknyelvtudományi Szimpózium, Debrecen, 2004.*
7. Az idegen nyelvi követelési készség és más nyelvi készségek (a nyelvvizsgák). *II. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2004.*
8. Nyelvvizsgák feladat -, és teljesítmény-orientáltsága a vizsgacímzések tükrében. (Társelölő: Loch Ágnes) *II. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2004.*
9. Követelési feladat a nyelvvizsgán. *XIV. Magyar Akadémiai Nyelvtudományi Konferencia, Nyíregyháza, 2004.*
10. Szóbeli feladatok – ahogy a nyelvvizsgák látjuk. (Társelölő: Loch Ágnes). *BEF Tudomány Napja, Tudományos Konferencia, Budapest, 2004.*
11. Teljesítmény-orientálás a vizsgacímzések tükrében. (Társelölő: Loch Ágnes) *I. Szaknyelvtudományi Szimpózium, Debrecen, 2005.*
12. Az írásbeli nyelvvizsgafeladatok értékelése a vizsgázók és a vizsgáztatók szempontjából. *I. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2005.*
13. Egy kis tanúság a tanár gondolkodás tükrében. (Társelölő: Jármai Erzsébet, Tóth Éva) *I. Országos Nyelvtudományi Konferencia, Budapest, 2005.*
14. Az idegen nyelvi követelési készség és más nyelvi készségek a vizsgafeladatok tükrében. *XV. Magyar Akadémiai Nyelvtudományi Konferencia, Miskolc, 2005.*
15. A szóbeli és írásbeli vizsgafeladatokkal kapcsolatos vizsgázók és vizsgáztató vélemények összehasonlító elemzése. (Társelölő: Loch Ágnes). *BEF Tudomány Napja, Tudományos Konferencia, Budapest, 2005.*

- [illegible]

1. A téma háttere, a probléma felvetése

A közvetítési feladat ellenőrzőnk fő évet a fordítási feladat negatív vizsgálatára a tanítási gyakorlatra, valamint annak komplex természetéből adódóan az értékelés nehézségei – hiszen a közvetítési feladatokban feltehetően számos részlehetőség (sub-skills) is mérnök. A negatív vizsgálatok nem minden esetben tekinthető általánosnak elfogadható elemnek. Bachman és Palmer (2000: 102-104) szintén megkülönböztetik

Az utóbbi évtizedben készült hazai felmérések (Teemant et al. 1993; Major 2000; F.

hogy ez a nyelvi tevékenység a nyelvhasználó részéről egy önálló nyelvi készség meglétét feltételezi.

Kutatásom célja annak bizonyítani, hogy

elfogadott nyelvi alapkészségekkel¹ egyenrangú helye van a nyelvtudásról alkotott elképzelésünkben.

Először a nyelvtudás fogalmát és értelmezési mutatóit meg kell nézni, majd felvázolhatjuk a nyelvtudás értelmezésének tudományterületi tükredét, majd felvázolhatjuk a nyelvtudás értelmezésének tudáspedagógiai modelljét, külön kiemelve, hogy a nyelvtudásról alkotott különféle elképzelések közül melyekben jelent meg a két nyelv közötti közvetítés bármilyen formája. Mivel a nyelvtudásmodellek az idegen nyelvi közvetítés fogalmát nem egyértelműen írják le (amennyiben egyáltalán a nyelvtudás részeként tekintik azt),

vizsgálati témám szempontjából szükséges volt az idegen nyelvi mérés, értékelés, tesztelés fogalmi tisztázása, és a nyelvpedagógiában betöltött szerepének bemutatása, hiszen az idegen nyelvi közvetítési készséget tesztelési, vizsgáztatási szituációban

$$V = \frac{1}{2} \sum_{i,j=1}^n \left(\frac{\partial^2 V}{\partial x_i \partial x_j} \right) x_i x_j + \frac{1}{2} \sum_{i,j=1}^n \left(\frac{\partial^2 V}{\partial y_i \partial y_j} \right) y_i y_j + \sum_{i=1}^n \left(\frac{\partial^2 V}{\partial x_i \partial y_i} \right) x_i y_i$$

16. Az ágens nyelvi kettős kényszer és a nyelvi készségek a szociális kompetencia kialakításában. (2005) In: *A világ nyelvei és a nyelvi világ. Szociolingvisztika és nyelvhasználat. Új gondolat – Új gondolat – Új gondolat*. Újvárad: Újvárad. MAVE.
17. Egy kettős tanulási a nyelvi kompetencia átlaga (Társasági nyelvi kompetencia). (2005) In: *2005. MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága*. Budapest, MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága.
18. Az iskolai nyelvi felkészítés értékelése a vizsgázók és a vizsgázók (2005) In: *2005. MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága*. Budapest, MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága.
19. Az iskolai nyelvi felkészítés értékelése a vizsgázók és a vizsgázók (2005) In: *2005. MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága*. Budapest, MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága.
20. Az iskolai nyelvi felkészítés értékelése a vizsgázók és a vizsgázók (2005) In: *2005. MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága*. Budapest, MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága.
21. Az iskolai nyelvi felkészítés értékelése a vizsgázók és a vizsgázók (2005) In: *2005. MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága*. Budapest, MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága.
22. Az iskolai nyelvi felkészítés értékelése a vizsgázók és a vizsgázók (2005) In: *2005. MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága*. Budapest, MTAK 2005. Készítési: patológusok Magyar nyelvészeti Társasága.

¹ Ochrana svobody tisku, habet svobodę druku, bez cła i bez cenzury. *Wiedźcie, że*

6. A szerző publikációján az értekezés témaköréhez

1. Az idegen nyelvi tesztelés etikai kérdései. (2003). In: *Pora Lingua – 2003 (Chiklét tanulmányok a hazai szabványhivatkozástól és -kutatástól)*. Debrecen, DE ATC. (131-143).
2. Az idegen nyelvi követetés és más szakszerepek kapcsolata a nyelvvizsgán. In: *Magyar Nyelv Értékelés és a Nyelvtanulmányok*. ONK 2003. Budapest, MTA Pedagógiai Bizottság.
3. Az eredményesség nyelvelőreinek felbecsülési a tudásigeti nyelvvizsga produktív feladatáiban. (Társaszerző: Jarmai Erzsébet, Tóth Éva). In: (2003:70). *Az európai tanulási tér és a nyelvtanulmányok*. ONK 2003. Budapest, MTA Pedagógiai Bizottság.
4. Az idegen nyelvi tesztelés etikai problémái. (2003). *Új Pedagógiai Szemle*, LIII. Évf. 2003 június-augusztus. Budapest, ONK. (134-145).
5. A követetés készség „viselkedése” a kritériumorientált nyelvvizsgán. (2004). *Új Pedagógiai Szemle*, LIV. Évf. 2004 június-augusztus. Budapest, MTA Pedagógiai Bizottság.
6. A produktív feladatok felbecsülése és a szakszerű vizsga. (Társaszerző: Jarmai Erzsébet, Tóth Éva) (2004). *Új Pedagógiai Szemle*. Budapest, MTA Pedagógiai Bizottság.
7. Az íráskészség fejlesztésének problémái a felkészítő hallgatók körében. (Társaszerző: Jarmai Erzsébet, Tóth Éva). (2004). In: *Pora Lingua-2004. A szabványok elhelyezkedése az életpályában*. Debrecen, Debreceni Egyetem Ágostonmúzeumi Centrum. (131-144).
8. Az idegen nyelvi követetés készség és más nyelvi készségek a nyelvvizsgán. (2004). In: *Magyar Nyelv Értékelés és a Nyelvtanulmányok*. Budapest, MTA Pedagógiai Bizottság.
9. Nyelvvizsgák feladat- és teljesítmény-orientációja a vizsgaszervezők tükrében. (Társaszerző: Loch Ágnes). (2004). ONK 2004. Tanulmányok, kommunikáció, nyelvtan. Budapest, MTA Pedagógiai Bizottság.
10. Beszámoló az íráskészség felbecsülési készített kérdőív és felmérés eredményéről. (Társaszerző: Jarmai Erzsébet, Tóth Éva). (2004). In: *Magyar Nyelv Értékelés és a Nyelvtanulmányok*. Budapest, BGF. (283-288).
11. A vizsgák és vizsgaszervezők munkájának megfigyelése különböző szempontok tükrében. (2004). In: *Szabványok és vizsgaszervezés*. Budapest, BGF. (91-108).
12. Szabványok és vizsgaszervezés. (szerk.) (Társaszerzők: Szilágyi Annamária). (2004). Budapest, BGF.
13. A produktív feladatok jelentősége a szakszerű vizsgán való felkészülésben. (Társaszerző: Jarmai Erzsébet, Tóth Éva). (2004). *Modern Nyelvtan*. 2004.

generált nyelvi produktumokon keresztül vizsgálom.

Érdekességemben a megvalósuló kérdések két nagy csoportjára igyekeztem válaszolni:

A vizsgázók szempontjából:

- Melyek azok a készségek, amelyeket az *Íráskészség feladatát* mérnek a követetés feladatánál?
- Kell-e mérni ezeket a készségeket (a feladat mérése) és jól megjelöl-e azokat (a mérés reliabilitása) jelölési vizsgarendszereinkben?
- Van-e az *Íráskészség feladatán* olyan készségeket (szabvány), amelyek az *Íráskészség feladatát* mérnek?
- Milyen korrelációt mutat az *Íráskészség* más feladatokkal összefüggésben?
- Hogyan nagyjából mér az *Íráskészség feladatát* sajátos értékelési kritériumai?

A nyelvelőreket folyamatosan szempontjából:

- Mit kell tudni a követetés (mediáció) szerepe a nyelvhazsárlásban és a nyelvtanulmányban?
- Milyen szempontok jellemzik meg az *Íráskészség feladatát* tanulás során és vizsgázók körében ezek a szempontok a vizsgázók körében?
- Hogyan zajlik a felkészítés erre a vizsgafeladatra?
- Milyen szempontok jellemzik meg az *Íráskészség feladatát* a felkészítő tanítók és a diákok?

A fenti problémák önkéntesen az alábbi hipotézisek felállítását meg.

- Az *Íráskészség feladatán* olyan készségek, jelölések meg, illetve olyan készségeket mérnek, amelyek a vizsga más elemében (más szakszerepben) nem mérnek.
- Az *Íráskészség feladatán* olyan készségeket mérnek, amelyek a vizsga más elemében (más szakszerepben) nem mérnek.
- Az *Íráskészség feladatán* olyan készségeket mérnek, amelyek a vizsga más elemében (más szakszerepben) nem mérnek.
- Az *Íráskészség feladatán* olyan készségeket mérnek, amelyek a vizsga más elemében (más szakszerepben) nem mérnek.

2. A kutatás célja, háttér, kutatási módszerek

2.1.1. A kutatás célja

Az empirikus vizsgálatok segítségével érveket és bizonyítékokat gyűjtöttem azon hipotézis alátámasztására, hogy az idegen nyelvi követetés önálló nyelvi készség, annak elterjedése, hogy a bemutatott nyelvtanulmányok, leggyakrabban része vagy egyáltalán nem foglalkozik ezzel a nyelvi jelenséggel, vagy nem tekint önálló nyelvi készségre. A vizsgálatok célja annak bizonyítása, hogy az idegen nyelvi követetés

részt képezi a vizsgázó idegen nyelvi kompetenciájának. A mérésére szolgáló *franchise* *képzési* feladat a vizsga más eleméhez (szubtesztekhez) hasonlóan sajátos kritérium menten értékelhető, alapvetően hasonlóan viselkedik a tesztbatteriaiban, mint más szubtesztek és segítségével teljeskörű képet kaphatunk a vizsgázó nyelvi tudásáról.

2.1.1. Az első vizsgálat célja

Az első vizsgálatban a vizsgacredmények statisztikai elemzésével a szubtesztok egymáshoz való viszonyát vizsgáltam. A vizsgálat célja annak kimutatása volt, hogy az idegen nyelvi kompeténs mérésével a vizsgázó nyelvtudásának egy olyan szegmensét ragadjuk meg, amelyet a többi szubteszt nem vizsgál.

2.1.2. A második vizsgálat célja

A második vizsgálat során dokumentumteljesítés segítségével azt vizsgáltam, hogy hogyan változott a feladat leírása és az értékelés kritériumai, tehát az értékelés szakemberek mit tartottak fontosnak kiemelni a feladatokban megfigyelték?

2.1.3. A harmadik vizsgálat célja

[illegible]

5. A tézisekben felhasznált szakirodalom

- [illegible]

2.3. A kérésés mérése

2.3.1. A minta

2.3.1.1. Az első vizsgálathoz tartozó minta jellemzői

Az első vizsgálathoz, a vizsgacímények statisztikai elemzéséhez, a BGF NYTK vizsgaközpontban 2000-2007 között közzétett szaknyelvi vizsgát tevő jelöltek vizsgacíményeit beszünttem fel. A populáció fő jellemzői: 17-35 é. közötti férfiak és nők, akik 97,98%-ban (fiskális és egyetemi hallgatók) (kellétek feloktatási intézményekből, elsősorban a BGF-vel), közülük 2,5%-ban a gazdasági élet területéről kerültek a vizsgákra. A minta mérete vizsgaközpontoként valószínűleg a jelöltekön keresztül nagyságrendű, a 18 vizsgált vizsgaközpont összesen 27 832 fő volt.

2.3.1.2. A második vizsgálathoz tartozó minta jellemzői

A második vizsgálathoz tartozó mintát azok a dokumentumok alkotják, amelyek az akkreditáció díjpontja (2009) óta a középiskola *Iskolai képzés* fejelet leírásában és értékelési kritériumában bekevezetett változatokat mutatják, részben a szakértők által javasolt, de meg nem valósult, részben gyakorlatba is átvett változatok.

2.3.1.3. A harmadik vizsgálathoz tartozó minta jellemzői

A tanárjelöltek a BGF Idegen Nyelvi és Kommunikációs Intézetének tanulói közül 8 fő vette részt, akik valamennyien a BGF NYTK vizsgaközpont akkreditált vizsgázói is. A tanulók magas kvalifikációt (15-33 éves közép- és felsőoktatás, 10-22 éves szaknyelvtanulói tapasztalat) rendelkeznek. Valamennyien részt vettek a vizsgacímény akkreditációjának előkészítésében, és az azóta is folyamatosan tartó vizsgacímény-fejlesztési munkában.

2.3.1.4. A negyedik vizsgálathoz tartozó minta jellemzői

A logindinális vizsgálat háromszori kedőves megkérdezéssel állt. Az első ütemben 13 tanulók csoport hallgatói vettek részt (166 fő), valamennyien másodévesek, akik nyelvvizsgára készültek. A vizsgálat díjpontja 2005 november eleje volt. A második ütemben ugyanazok a csoportok vettek részt, de a megkérdezéskor csak 137 diák töltötte ki a kérdőlevelet. A megkérdezés díjpontja 2006 március eleje volt. A harmadik ütem következtül a felkelő vizsga kérdése után történt 2006 májusában. A

vizsgált nyelvtudásról. Ennek következtében a kényelvi vizsgacíménnyel olyan közszegletet is tudunk mérni, amelyek merítés az egyetemi vizsgacíménnyel nem teszi lehetővé.

A vizsgálatok igazolják minik vizsgálatait is:

- Az *Iskolai képzés* fejelet által merített idegen nyelvi követési készség sajátos kritériumok mentén értékelhető, az értékelési szabványokba csökkenthető, megbízhatósága és érvényessége növelhető az értékelési szempontok és átvett pontosság meghatározásával.

A vizsgálatok eredményei alapján megfogalmazott legfontosabb oktatáspolitikai és pedagógiai ajánlások:

- Mivel az idegen nyelv-nadik, a kultúrát és nyelvet közötti kommunikációs készség fontos gazdasági és társadalmi tényezővé vált a felsőoktatás alapvető feladata, hogy hallgatói számára biztosítsa azt a lehetőséget, hogy nemcsak szakdolgozatok, hanem nyelvtanulások révén is egyenrangú felkészültséget a nemzetközi munkapiacra.
- A felsőoktatási intézmények nyelvi curriculumait a munkapiac nyelvi igényeire kellene igazítani, ezért feltétlenül szükséges lenne egy *Átfogó, nagyvonalú (magánintézmény) szakszolgáltatás, amely felkészíti azokat a nyelvi készségeket, amelyekre egy korszerű nyelvtanulással rendelkező munkavállalónak szüksége van.*
- Eredményes lenne felidézni a további szakmai viták során átvett a nyelvtanulási területen vonatkozó előírásokról és megvizsgálni, hogy valóban elegendő-e az idegen nyelvi követési készség szempontok idejében tapasztalható merítés elvégzésére.
- Újra át kellene gondolni a nyelvtanulók magánintézményi akkreditálásának elméleti hátterét, hiszen, ha elismerjük a követési készség kétét és a nyelvtanulók alkotmányos jogukat el az, akkor felmerül a kérdés, hogy egyenértékűek tekintetük-e a kényelvi nyelvtanulók az egyetemi, amely nyilvánvalóan úgy állít ki bizonyítványt a jelölt nyelvtanulását, hogy annak egy területet nem is vizsgálja.
- Fontosabb kapcsolatok jönnének fel a kényelvi gondolat az idegen nyelvi érettség

vizsgafeladatok megoldásának gyakorlatában, hiszen a készségfejlesztés mellett a szöveg vizsgálata a felkészülési munka célja. A tanulási folyamat során számos problémát merül fel, és felrúgnak azok a nehézségek, amelyekkel a hallgatók a vizsgára való felkészülés során szembesülnek. A vizsgálat alapján összevethetővé vált az a kép, amelyet a diákok, és a korábbi tantervükben a tanúk feltérképeztek a vizsgafeladatra való felkészülési/felkészítési munkáról. A különböző vizsgálati fázisokban a munkafolyamatról készült foglalkoztatási elemzésből, és a tantervünk alapján készített foglalkoztatási feladatokról való összehasonlításból kintünk a korrelációs kétség, illetve eredményesség elajánlásának bizonyítására, amely a későbbi komplexitással bír. A tanulási és a hallgatói vélemények a tudatosság különböző mértékű tükrözők. A vizsgálat fontos döntés volt a feladat, szorongások, nehézségek feltértele, amelyek a vizsgához közeledve, illetve a vizsgafeladatok elvégzésével kinyilvánították. A hallgatói válaszok meggyőzően tükrözték azt az átgondolt pedagógiai munkát, amelynek eredményeképpen a vizsgálat különböző fázisában jól érezhető volt a tanulói önállóság, tudatosság és elégedettség növekedése. Meglepő eredménynek tekinthető azonban, hogy a vizsgafeladatok szerinti feladat és szorongások az alapszintű felkészülési munka ellenére csak kis mértékben csökkentek. A kontrollcsoporttal kapott válaszok azt mutatják, hogy a többször megkérdezés nem befolyásolta az eredményeket, a vizsgálati és a kontrollcsoport válaszai között szignifikáns különbség a legtöbb vizsgálati kérdésben nem volt.

4. Következtetések és ajánlások

Eredetesen célja az volt, hogy megvizsgáljam, és amennyiben vizsgálatom igazolja, empirikus úton bizonyítsam, hogy az idegen nyelvi követelés önálló, a hagyományosan elfogadott nyelvi alapkészségekkel egyenrangú nyelvi készség, része a nyelvtanulási/nyelvhasználati nyelvi kompetenciának, tehát helyet kell kapnia a nyelvtanulástól alkotott elvárásokban.

Első hipotézisemre adott válaszokat a vizsgálatok igazolták azon feltételeknek, hogy
 ➤ az *irakieli levetítés* feladat önállóan mérte a nyelvtudás egy szegmensét és, benne olyan készségeket jellemez meg, amelyek a vizsga más elemében minőségileg jelen. Az idegen nyelvi követelés tehát önálló készség. A többi szövegrészlet is mért, aligabb értelemben vett nyelvtanulási követelés feladat további adalékokkal szolgál, ezért feladat még meghatározható képet kaphatnak a

hallgatók egy része nem jelentkezik ebben a vizsgafeladatokban nyelvi vizsgálat, hiszen szabadon megválasztott, hogy egy kisebb időpontot választanak, ezért a fenti 166 B100 88 fő vett részt a vizsgálatban ebben a szakaszban. Megkérdeztem viszont 69 hallgatót, akik olyan csoportokba járnak, amelyek nem vettek részt a longitudinális vizsgálatban. Az ő felkészülési körülményeit követtem nyomon, de a kutatás szempontjából azedek, hogy bizonyos körülmények van-e különbség a két csoport véleménye között, és hogy a longitudinális vizsgálatban való részvétel befolyásolta-e a felkészülési felkészítési munkát.

2.3.2. Eredmények

- Kvalitatív: szóbeli (interjú), írásbeli kikérdezés (longitudinális kérdőív kitöltés), dokumentumelemzés,
- Kvantitatív: kiterjedő tudatossági tesztelés validálásának és összehasonlításának, statisztikai elemzés, korreláció, szöveges elemzés, matematikai elemzés, faktoranalízis, szöveges elemzés, regresszióanalízis, kísérletanalízis.

2.3.3. Az adatkezelés módja

- A leírás és matematikai statisztikai elemzések az SPSS szoftver használatával történtek.
- A feladatkezelés, a feladatkezelés, kvalitatív módszerekkel és tartalomelmzéssel (Atlas.ti) történt.
- A kérdőív felmérések kérdéseinek egy része az SPSS szoftver segítségével statisztikailag feldolgozható volt, másik részük nyílt végű kérdések voltak, amelyeket a feladatkezelés során kvalitatív módszerekkel, részben az Atlas.ti szoftver segítségével, tartalomelmzéssel történt.

3. A kutatás eredménye

3.1. A statisztikai vizsgálatok eredményeinek összefoglalása

Az empirikus vizsgálati eredmények a tanulmány vizsgálatának eredményeinek leírása, és matematikai statisztikai elemzése adta. Összegezték a statisztikai elemzések segítségével támasztottak alá azt a hipotézist, hogy az *irakieli levetítés* feladatát olyan készségeket vagy készségeket komplementumok, amelyek más vizsgafeladatokkal nem tudnak mérni, tehát a hagyományos nyelvi készségek mellett létezik egy önálló idegen nyelvi követelési készség.

A szerkezeti validálás feladata céljából először interjúkat és szöveges-összegezték korrelációs vizsgálatot végeztem. A vizsgálat eredményeképpen

megállapítható, hogy az *Irishet kérvetítés* szabotort a vizsga más detsmivel összerakva nem vickadt, másképp, mint a többi szövezt, és nem mutat olyan mértékű átfedést velük, amely arra utalna, hogy a feladat más szövegekkel azonos kétségbe mer Ennek alapján megállapítható, hogy sem az *Irishet kérvetítés* feladat, sem bármelyik más feladat kihagyása a tesztbetről nem indokolt. Ugyanazt az eredményt lámszorta alá a szövezeket relatívítás vizsgálta, amely minden vizsgálódásukban azt mutatta, hogy az *Irishet kérvetítés* feladat elhagyása csökkentette a teljes vizsgálódásról megfigyelhetőségét. A faktoralízis eredményei azt bizonyították, hogy az *Irishet kérvetítés* feladat által kérvetítet idegen nyelvi közvetítési készség a differenciálisan általános nyelvi készség mögött meghaladó nyelvi készségeket együttes alkotja. Határozottan elkülönül a többi készségtől, magas faktorsúlyát, a nyelvháts csképzétrei reprezentáló tesztbetrőlben mért készségek varianciájából illoagosa 17%-ot magyartoz meg, tehát nem elhanyagolható részt képezi a nyelvtudásnak. A klaszteranalízis újabb adatként szolgál annak alátámasztásán, hogy az idegen nyelvi közvetítési készséget reprezentáló *Irishet kérvetítés* feladat mindkétson elkülönül a többi feladattól, mivel általában önálló klasztert képezett. A többváltozós regressziós analízis segítségével láthatóvá válnak azok a szövegek, amelyek közös készségségeket tartalmaznak az *Irishet kérvetítés* feladatnál. Egyáltalán az is kiderült, hogy az *Irishet kérvetítés* feladat varianciájából illoagosa 5%-ot nem magyartoz meg a többi vizsgálódás, illetve a megfigyelt meghaladó készségek. Mindez egy önálló közvetítési készség megjelét bizonyítja.

3.2. A dokumentumértékelési öszegzése

A dokumentumértékelésről kívülről, hogy az *Irishet kérvetítés* feladat lerészának, értékelési kritériumának és értékelési alvnyának kialakítása évkéig tartó munka során, sok vitában történt meg, és ez a munka korábban technikailag lezártnak, hiszen a tapasztalatok alapján új és új szempontok merülhettek fel. A feladat lerészában a legfontosabb változás a terjedelemben történt, ugyanakkor a tanárinterjúkban is látszik, hogy a szakértők a feladat hosszát és a vizsgabetrőlben beöltött szerepet még tovább bővítették. Az *Irishet kérvetítés* feladat által mért idegen nyelvi közvetítési készség sajátos kritériumok, mérték értékelés, az értékelés szabálykítás éán csökkenhet, megváltoztatható és érvényessége növelhető az értékelési szempontok és súlyok pontosabb meghatározásával.

Összefoglaló helyett egy saját, ugyancsak véglegesnek nem tekintendő, értékelési szempontrendszer mutattam be (3.2.2. fejezet *3.2.2. fejezet 3.2.2. fejezet*), amelybe visszemenetlem a „szociodidaktikus kompetencia” kritériumait, mivel fontosnak tartom a közvetítési kommunikatív funkciókát, amelyek értékelése a vizsgaiat idegen érvényben lévő értékelési szempontokból hiányzott.

3.3. A tanáralkotó készített interjúk öszegzése

Az értékelés további részében az *Irishet kérvetítés* vizsgálódásain való felkészítéssel és felkészüléssel foglalkoztam. Az interjú keretén belül arról nyilatkoztam a felkészítő tanároktól (akik egyben akkreditált vizsgázók is), hogy véleményük szerint milyen készségeket és milyen megfigyelt készségeket mérnek az egyes vizsgálódások, mennyire tartják jó módszereknek az idegen nyelvi közvetítési feladat, változatlanok-e és hogyan a feladatban vagy a mérési kritériumokban. A kérdések egy része a vizsgálódásokra való felkészítési munkára irányult, egy a tanári vélemények szemérthetők voltak a következő fejezetben bemutatott logitudinális vizsgálódástól nyert hallgatók véleményekkel.

Az interjúk tanúsága szerint a szakértők autentihas feladatnak és produktív jellege miatt jó mérőeszköznek tartják az *Irishet kérvetítés* feladatot, amely összetett, soketű tesztet képez. Ezzel a vizsgálódással, Emiatt súlytát leginkább megfigyelték a vizsgabetrőlben. A feladatot azért is tartják fontosnak, mert az megfigyelt a vizsgázó szava valamennyi nyelvi kompetenciáját. Végzetülben körben a hagyományos nyelvi készségek az a kétségkívül komplex működtetési sajátos, új minőség jön létre, amely csak az idegen nyelvi közvetítésre jellemző. A feladatban való felkészítési munkát a tanárak aligondoltan építik fel, ámszokódnak a hallgatók közre és egyetm munkájára is, és bár dőlsőrtőben győskortól oldatol, célszerűtalan kószítják meg a munkafolyamatot, és kevésbé figyelnek a diákok feladatát kapcsolatait felkímével és szövegezésével, minélveg pozitív, segítő szerepet töltenek be a felkészítési munkában.

3.4. A logitudinális vizsgaiat eredmények öszegzése

A logitudinális vizsgaiat során az *Irishet kérvetítés* vizsgálódásra való felkészítés folyamatát követőenként nyomom a hallgatók (vizsgázók) szövegekből, a hátramarási kedélyes megfigyeléseire adott válaszokból nemcsak az oktatási, a készségfejlesztési folyamatra rájöhötök ki, hanem az is, hogy a munka eredménye hogyan illeszködött a